

මට්ටම් ඉති සිටුවන්නේ කවිද?

මෙයට ඉහළින් ඇති කාටුන් විත්‍යය දෙස ඔබ හොඳින් බලා සිටියා නම් මට්ටම් සිටුවා ඇති ඉති රාශියක් මෙන් පෙනෙන්නේ මොනවාදැයි දැනගැනීමට නොඉවසිල්ලෙන් පසුවනවා ඇති. එය කඩොලාන පරිසරයේ වැඩෙන ගස් කිහිපයක් නිරූපනය කරයි.

මෙයට කලින් අවස්ථාවකදී කඩොලාන පරිසර පද්ධතියට විශේෂිත වූ පාරිසරික ලක්ෂණ මා ඔබට විස්තර කර දුන් බව මතක ඇති. එවැනි පරිසරයක නිතරම ජලයෙන් යටවන මඩ පස බොහෝවිට පාංශු වාතයෙන් හිඟවී තිබීම ශාක මුල්වල ශ්වසනයට මහත් බාධාවකි. එබැවින් ශාක ලෝකයේ වෙනත් කිසිම ශාකයක දැකිය නොහැකි අන්දමේ අපූරු මුල් වර්ගයක් කිරල සහ මණ්ඩා විශේෂවලින් කඩොලාන පරිසරයේ දී හමුවෙයි.

පිළිවෙළින් Sonneratiaceae හා Avicenniaceae ශාක කුලවලට ඇතුළත් කරන කිරල සහ මණ්ඩා *Sonneratia caseolaris*, *Sonneratia alba* හා *Avicennia marina* යන උද්භිද විද්‍යාත්මක නම්වලින් හැඳින්වේ.

අප මෙතෙක් දැක ඇති සෑම ශාක මූලක් ම ඉහළ සිට පහළට (ධන ගුරුත්වාචර්තීව) වැඩෙන ඒවාය. මා දැන් විස්තර කරන ශාක මුල් වැඩෙන්නේ පහළ සිට ඉහළටය (සෘණ ගුරුත්වාචර්තීවය). එබැවින් මේ මුල් මඬෙන් ඉහළට ඉති මෙන් සෘජුව එසවී තිබෙනු දැකගත හැකිය. කුඩා වා සිදුරු අනන්ත ගණනාවකින් පිටතට විවෘත වන, එහෙත් ඇතුළතින් එකිනෙකට සම්බන්ධ වූ සවිවර ව්‍යුහයකින් සමන්විත මේවාට වායුධර මුල් යැයි කියති. මේවා ජල මට්ටමින් හෝ මඬෙන් ඉහළට පැන නැගී ඇති බැවින් ඒවායේ වා සිදුරු හරහා වායුගෝලයේ ඇති ඔක්සිජන් පහසුවෙන් ශාක මුල් පටක තුළට ගමන් කරයි. සවිවර ව්‍යුහය නිසා මඬේ ගිලි ඇති දුරස්ථ මුල් වෙත ඔක්සිජන් ගෙන යාමට මේ මුල් අතිශයින් උපකාරී වේ. මේ නිසා මේ ශාකවල මුල පද්ධතියට ඔක්සිජන් උපතාවකින් තොරව ශ්වසනය කළ හැකිවේ.

මෙයට දැක දෙක තුනකට පෙර බහුල ලෙස භාවිත වූ කිරල ඇබ යනුවෙන් හැඳින් වූ බෝතල් මුඩි වායුධර කිරල මුල් කැබලිය. අඟල් එකක් දෙකක් පමණ මහතට, මීටරයක් පමණ උසකට එසැවී වැඩෙන වායුධර කිරල මුල් හරහට කැපීමෙන් සාදා ගන්නා මේ බෝතල් මුඩි අදටත් වයින් බෝතල් වැසීමට භාවිතා වෙයි.

මණ්ඩා ගසේ වායුධර මුල් ප්‍රමාණයෙන් පැන්සලක් පමණ උසින් හා මහතින් යුක්තය. මේවා අති විශාල ගණනක් ගස වටකරමින් විශාල ප්‍රදේශයක විහිදී ඇති නිසා මණ්ඩා ගස ළඟට යෑම තරමක් අසීරු කාර්යයකි. මඬේ සිටුවා ඇති ඉති මෙන් ඊළඟ පිටුවේ දැක්වෙන පළමු

ඡායාරූපයේ ඔබ දකින්නේ ඉහළට එසවෙන අපූරු කිරල මුල්ය. දෙවන ඡායාරූපයේ මණ්ඩා ගසේ වායුධර මුල් ඔබට දැකගත හැකිවේ.

කිරළ

මණ්ඩා ගස් අවට පරිසරය දිස්වන අපූරු